

Cyfraddau budd-daliadau a phensiynau

Ebrill 2013

Adran Gwaith
a Phensiynau

Cynnwys

4	Lwfans Gweini	16	Pensiwn y Wladwriaeth
4	Budd-daliadau Profedigaeth	16	Tâl Mabwysiadu Statudol
5	Lwfans Gofalwr	17	Tâl Mamolaeth Statudol
5	Bonws Nadolig	17	Tâl Tadolaeth Statudol
5	Lwfans Byw i'r Anabl/Taliad Annibyniaeth Personol	17	Tâl Salwch Statudol
6	Lwfans Cyflogaeth a Chymorth	18	Credyd Cynhwysol
8	Budd-dal Analluogrwydd	20	Budd-daliadau gwraig weddw
8	Lwfans Analluedd	21	Taliadau Tanwydd Gaeaf
9	Cymhorthdal Incwm	22	Symiau ychwanegol ar gyfer dibynyddion
10	Budd-dal Anabledd Anafiadau Diwydiannol	23	Rheolau enillion
12	Lwfans Ceisio Gwaith	26	Costau tai – didyniadau i bobl nad ydynt yn ddibynyddion
14	Lwfans Mamolaeth	27	Rheolau cyffredinol
14	Credyd Pensiwn	29	Cap ar Fudd-daliadau
15	Lwfans Anabledd Difrifol		
15	Y Gronfa Gymdeithasol		

Faint o arian y gallech ei gael

Os ydych yn hawlio budd-dal neu'n ystyried gwneud hynny, efallai y byddwch am wybod faint o arian y gallech ei gael.

Os ydych eisoes yn cael budd-dal efallai y byddwch am wirio'r swm a gewch.

Gall y daflen hon helpu, ond canllaw cyffredinol ydyw. Mae'n rhoi rhestr o fudd-daliadau safonol a'u cyfraddau sylfaenol o fis Ebrill 2013. Yna mae'n nodi rhai rheolau ar symiau ychwanegol sy'n daladwy i ddibynyddion, a sut y gall incwm a chynilion effeithio ar hawl i gael budd-daliadau. Nid yw'n rhestru'r holl reolau sy'n egluro p'un a allwch gael budd-dal, nac yn gwarantu y byddwch yn cael unrhyw swm a nodir. Ceir taflenni eraill sy'n rhoi gwybodaeth fanylach am fudd-daliadau a dylech ddarllen y rhain ochr yn ochr â'r daflen hon. Gall y rheolau sy'n penderfynu faint o fudd-dal a gewch fod yn gymhleth. Dim ond pan fyddwch yn gwneud cais am fudd-dal y gallwn weithio allan pa fudd-dal y gallwch ei gael, a'r swm y gallwch ei gael.

Bydd y rhan fwyaf o'r cyfraddau yn newid o ddydd Llun cyntaf y flwyddyn dreth newydd. Mae'r flwyddyn dreth yn dechrau ar 6 Ebrill bob amser. Fodd bynnag gall rhai cyfraddau newid ar ddyddiad cynt neu hwyrach ym mis Ebrill.

Mae'r cyfraddau a gyhoeddir yn y daflen hon yn weithredol o fis Ebrill 2013.

4 Cyfraddau budd-daliadau a phensiynau

Lwfans Gweini

Cyfradd uwch	£79.15
Cyfradd is	£53.00

Budd-daliadau profedigaeth

Taliad Profedigaeth (cyfandaliad)	£2,000.00
Lwfans Rhiant Gweddw	£108.30
Lwfans Profedigaeth (cyfradd safonol)	£108.30

Lwfans Profedigaeth ar sail Oedran

Eich oedran pan fu farw eich gwraig, gŵr neu bartner sifil, neu pan ddaw eich Lwfans Rhiant Gweddw i ben:

54	£100.72
53	£93.14
52	£85.56
51	£77.98
50	£70.40
49	£62.81
48	£55.23
47	£47.65
46	£40.07
45	£32.49

Lwfans Gofalwr

Lwfans Gofalwr

£59.75

Bonws Nadolig

Telir bonws o £10 i'r rhai hynny sydd â hawl iddo gyda rhai budd-daliadau cymwys. Fodd bynnag, ni fyddwch yn gymwys i gael y bonws ar sail hawl i Bensiwn y Wladwriaeth os ydych yn oedi cyn gwneud cais am eich Pensiwn y Wladwriaeth.

Lwfans Byw i'r Anabl / Taliad Annibyniaeth Personol

Lwfans Byw i'r Anabl (Elfen gofal) / Taliad Annibyniaeth Personol (Elfen Bywyd Bob Dydd)

Cyfradd uchaf/Cyfradd fwy	£79.15
---------------------------	---------------

Cyfradd ganol/Cyfradd safonol	£53.00
-------------------------------	---------------

Cyfradd isaf/Ddim yn gymwys	£21.00
-----------------------------	---------------

Lwfans Byw i'r Anabl (Elfen symudedd) / Taliad Annibyniaeth Personol (Elfen Symudedd)

Cyfradd uchaf/Cyfradd fwy	£55.25
---------------------------	---------------

Cyfradd is/Cyfradd safonol	£21.00
----------------------------	---------------

Lwfans Cyflogaeth a Chymorth

Person sengl (Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar Gyfraniadau ac Incwm)

O dan 25 oed - cam asesu	£56.80
25 oed neu'n hŷn	£71.70
Unrhyw oedran - prif gam	£71.70

Rhiant unigol (Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar Gyfraniadau ac Incwm)

O dan 18 oed - cam asesu	£56.80
18 oed neu'n hŷn	£71.70
Unrhyw oedran - prif gam	£71.70

Cwpl (Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar Incwm)

Y ddau o dan 18 oed	£56.80
Un yn 18 oed neu'n hŷn, y llall o dan 18 oed - cyfradd uwch ¹	£112.55
Y ddau yn 18 oed neu'n hŷn	£112.55
Y ddau o dan 18 oed - cyfradd uwch ¹	£85.80
Hawliwr rhwng 18 a 24 oed, partner o dan 18 oed	£56.80
Hawliwr yn 25 oed neu'n hŷn, partner o dan 18 oed	£71.70
Hawliwr ar y prif gam, partner o dan 18 oed	£71.70
Hawliwr ar y prif gam, partner o dan 18 oed - cyfradd uwch ¹	£112.55

1 Gellir talu cyfradd uwch pan fo aelod o'r cwpl yn gyfrifol am blentyn neu, os na fyddant yn gwpl byddai'r ddau aelod yn cael Lwfans Cyflogaeth a Chymorth, Cymhorthdal Incwm neu Lwfans Ceisio Gwaith eu hunain.

Premiymau (Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar Incwm)

Premiwm Pensiynwr

Sengl, cam asesu	£73.70
------------------	---------------

Sengl, hawl i'r gydran gweithgarwch yn seiliedig ar waith	£45.25
---	---------------

Sengl, hawl i'r gydran cymorth	£38.90
--------------------------------	---------------

Cwpl, cam asesu	£109.50
-----------------	----------------

Cwpl, hawl i'r gydran gweithgarwch yn seiliedig ar waith	£81.05
--	---------------

Cwpl, hawl i'r gydran cymorth	£74.70
-------------------------------	---------------

Premiwm Anabledd Difrifol

Sengl	£59.50
-------	---------------

Cwpl, un yn gymwys	£59.50
--------------------	---------------

Cwpl, y ddau yn gymwys	£119.00
------------------------	----------------

Premiwm gofalwr	£33.30
------------------------	---------------

Premiwm Anabledd Mwy

Sengl	£15.15
-------	---------------

Cwpl	£21.75
------	---------------

8 Cyfraddau budd-daliadau a phensiynau

Elfennau

Cydran gweithgarwch yn seiliedig ar waith	£28.45
---	---------------

Cydran cymorth	£34.80
----------------	---------------

Costau tai – didyniadau i bobl nad ydynt yn ddibynyddion

Gweler tudalen 26.

Budd-dal Analluogrwydd

O dan oedran Pensiwn y Wladwriaeth

Cyfradd is tymor byr	£76.45
----------------------	---------------

Cyfradd uwch tymor byr	£90.50
------------------------	---------------

Cyfradd sylfaenol tymor hir	£101.35
-----------------------------	----------------

Oedran dros Bensiwn y Wladwriaeth

Cyfradd is tymor byr	£97.25
----------------------	---------------

Cyfradd uwch tymor byr	£101.35
------------------------	----------------

Ychwanegiad Oedran Analluogrwydd

Cyfradd is	£6.00
------------	--------------

Cyfradd uwch	£10.70
--------------	---------------

Lwfans Analluedd

Dim ond i geisiadau a wneir cyn 13eg Ebrill 1995 y mae'n gymwys

Cyfradd is	£6.00
------------	--------------

Cyfradd ganol	£6.00
---------------	--------------

Cyfradd uwch	£10.70
--------------	---------------

Cymhorthdal Incwm

Lwfansau personol

Person sengl

16 i 24 oed **£56.80**

25 oed neu'n hŷn **£71.70**

Rhiant unigol

16 i 17 oed **£56.80**

18 oed neu'n hŷn **£71.70**

Cwpl

Y ddau o dan 18 oed **£56.80**

Y ddau o dan 18 oed - cyfradd uwch¹ **£85.80**

Hawliwr rhwng 18 a 24 oed, partner o dan 18 oed **£56.80**

Hawliwr yn 25 oed neu'n hŷn, partner o dan 18 oed **£71.70**

Un dros ac un o dan 18 oed - cyfradd uwch¹ **£112.55**

Y ddau yn 18 oed neu'n hŷn **£112.55**

Plant dibynnol **£65.62**

Premiymau

Teulu **£17.40**

Plentyn anabl **£57.89**

Gofalwr **£33.30**

1 Gellir talu cyfradd uwch pan fo aelod o'r cwpl yn gyfrifol am blentyn neu, os na fyddant yn gwpl byddai'r ddau aelod yn cael Lwfans Cyflogaeth a Chymorth, Cymhorthdal Incwm neu Lwfans Ceisio Gwaith eu hunain.

10 Cyfraddau budd-daliadau a phensiynau

Anabledd difrifol (sengl)	£59.50
Anabledd difrifol (cyfradd cwpl is)	£59.50
Anabledd difrifol (cyfradd cwpl uwch)	£119.00
Pensiynwr (cwpl)	£109.50
Anabledd (person sengl)	£31.00
Anabledd (cwpl)	£44.20
Anabledd Mwy (person sengl)	£15.15
Anabledd Mwy (cwpl)	£21.75
Anabledd Mwy (plentyyn)	£23.45

Costau tai – didyniadau i bobl nad ydynt yn ddibynyddion

Gweler tudalen 26.

Budd-dal Anabledd Anafiadau Diwydiannol

Mae'r swm a delir yn seiliedig ar oedran person a lefel yr anabledd a gaiff ei asesu, ar gyfradd o 20 y cant i 100 y cant.

Lefel yr anabledd a asesir	18 oed a hŷn, neu o dan 18 oed gyda dibynyddion
100%	£161.60
90%	£145.44
80%	£129.28
70%	£113.12
60%	£96.96
50%	£80.80
40%	£64.64
30%	£48.48
20%	£32.32
Uchafswm arian rhodd bywyd (cyfandaliad)	£10,730

Lwfans Gweini Cyson Cyfradd eithriadol **£129.40**Cyfradd ganolraddol **£97.05**Cyfradd uchaf arferol **£64.70**Cyfradd rhan amser **£32.35****Budd-dal Marwolaeth Ddiwydiannol**

Pensiwn gwraig weddw neu bensiwn gŵr gweddw

Cyfradd uwch **£110.15**Cyfradd is **£33.05****Lwfans Anabledl Difrifol Eithriadol****£64.70****Atodiad i'r Anghyflogadwy**Cyfradd sylfaenol **£99.90****Symiau a ychwanegir ar gyfer analluogrwydd cynnar**Cyfradd uwch **£20.70**Cyfradd ganol **£13.30**Cyfradd is **£6.65****Lwfans Enillion Is**Cyfradd uchaf **£64.64****Lwfans Ymddeol**Cyfradd uchaf **£16.16**

Lwfans Ceisio Gwaith

Lwfans Ceisio Gwaith yn seiliedig ar gyfraniadau

Person 16 i 24 oed **£56.80**

Person 25 oed neu'n hŷn **£71.70**

Lwfans Ceisio Gwaith yn seiliedig ar incwm

Person sengl

16 i 24 oed **£56.80**

---

25 oed neu'n hŷn **£71.70**

Cwpl

Gyda'r ddau berson yn 16 neu'n 17 oed **£56.80**

Gyda'r ddau berson yn 16 neu'n 17 oed,
yn daladwy mewn amgylchiadau penodol **£85.80**

Gydag un person yn 16 neu'n 17 oed,
cc un person rhwng 18 a 24 oed **£56.80**

Gydag un person yn 16 neu'n 17 oed,
ac un person dros 25 oed **£71.70**

Gyda'r ddau berson yn 18 oed neu'n hŷn **£112.55**

Gydag un person yn 16 neu'n 17 oed,
ac un person yn 18 oed neu'n hŷn, yn
daladwy mewn amgylchiadau penodol **£112.55**

Rhieni unigol

O dan 18 oed **£56.80**18 oed neu'n hŷn **£71.70**Plant dibynnol **£65.62****Premiymau**Teulu **£17.40**Plentyn anabl **£57.89**Gofalwr **£33.30****Swm ychwanegol ar gyfer anabledd difrifol**Sengl **£59.50**Cwpl (gydag un person yn gymwys) **£59.50**Cwpl (gyda'r ddau berson yn gymwys) **£119.00**

Pensiynwr

Person sengl **£73.70**Cwpl **£109.50****Premiwm anabledd**Person sengl **£31.00**Cwpl **£44.20**

14 Cyfraddau budd-daliadau a phensiynau

Premiwm anabledd mwy

Person sengl	£15.15
Cwpl	£21.75
Plentyn	£23.45

Costau tai – didyniadau i bobl nad ydynt yn ddibynyddion.

Gweler tudalen 26.

Budd-dal i bobl sydd mewn gwaith ac sydd ar streic - lleihad mewn budd-dal	£39.00
---	---------------

Lwfans Mamolaeth

Telir am 39 wythnos ar gyfradd wythnosol sy'n cyfateb i 90 y cant o'ch enillion wythnosol gros ar gyfartaledd hyd at uchafswm o	£136.78
---	----------------

Credyd Pensiwn

Credyd Gwarantedig

Person sengl	£145.40
Cwpl	£222.05
Swm ychwanegol ar gyfer anabledd difrifol	
Person sengl	£59.50
Cwpl (gydag un person yn gymwys)	£59.50
Cwpl (gyda'r ddau berson yn gymwys)	£119.00
Swm a ychwanegir ar gyfer gofalwyr	£33.30

Credyd Cynilion

Yr uchafswm ar gyfer pobl sengl	£18.06
Yr uchafswm ar gyfer cyplau	£22.89
Trothwy i bobl sengl	£115.30
Trothwy i gyplau	£183.90

Costau tai – didyniadau i bobl nad ydynt yn ddibynyddion.

Gweler tudalen 26.

Incwm tybiedig

Am bob £500, neu ran o £500, o gyfalaf (er enghraifft, cynilion a buddsoddiadau) sydd gennych dros £10,000, caiff eich hawl ei ostwng £1 yr wythnos.

Lwfans Anabledd Difrifol

Lwfans Anabledd Difrifol	£71.80
--------------------------	---------------

Ychwanegiadau ar sail oedran

Cyfradd uwch	£10.70
Cyfradd ganol	£6.00
Cyfradd is	£6.00

Y Gronfa Gymdeithasol

Grant Mamolaeth Cychwyn Cadarn (cyfandaliad)	£500
Costau penodol Taliad Angladd, ac ar gyfer treuliau angladd eraill (cyfandaliad)	hyd at £700
Taliad Tywydd Oer ar gyfer y cyfnod 1 Tachwedd 2013 i 31 Mawrth 2014	£25.00

Pensiwn y Wladwriaeth

Pensiwn Sylfaenol y Wladwriaeth – mae'r cyfraddau a d dangosir ar gyfer hawl llawn.

Yn seiliedig ar eich cyfraniadau Yswiriant Gwladol chi neu eich diweddar gymar neu bartner sifil **£110.15**

Yn seiliedig ar gyfraniadau Yswiriant Gwladol eich gŵr, eich gwraig neu'ch partner sifil **£66.00**

Caiff unrhyw Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth, a elwir hefyd yn Gynllun Pensiwn y Wladwriaeth ar Sail Enillion neu Ail Bensiwn y Wladwriaeth, roeddech yn ei gael cyn mis Ebrill 2013 gynyddu 2.2 y cant.

Pensiwn i bobl dros 80 oed

Fe'i telir pan nad ydych yn cael unrhyw Bensiwn y Wladwriaeth neu'n Bensiwn y Wladwriaeth sy'n llai na £66.00 yr wythnos yn 80 oed cyn belled ag y caiff yr amodau preswyllo eu bodloni **£66.00**

Ychwanegiad oedran **£0.25**

Budd-dal Ymddeol Graddedig

Os byddwch yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth ar ôl 5 Ebrill 2013, am bob £7.50 o gyfraniadau graddedig a delir, byddwch yn cael **£0.1279**

Tâl Mabwysiadu Statudol

Telir am 39 wythnos ar gyfradd wythnosol o **£136.78** neu 90 y cant o'ch enillion wythnosol gros ar gyfartaledd, os yw hynny'n is.

Tâl Mamolaeth Statudol

Fe'i telir am 39 wythnos.

Telir y 6 wythnos gyntaf ar gyfradd wythnosol sy'n cyfateb i 90 y cant o'ch enillion wythnosol gros ar gyfartaledd heb unrhyw derfyn uchaf.

Telir y 33 wythnos sy'n weddill ar gyfradd o **£136.78** neu 90 y cant o'ch enillion wythnosol gros ar gyfartaledd, os yw hynny'n is.

Tâl Tadolaeth Statudol

Tâl Tadolaeth Statudol (Arferol)

Telir am 2 wythnos ar gyfradd wythnosol o **£136.78** neu 90 y cant o'ch enillion wythnosol gros ar gyfartaledd, os yw hynny'n is.

Tâl Tadolaeth Statudol (Ychwanegol)

Telir am hyd at 19 wythnos i bartneriaid a mamau a'r rhai sy'n mabwysiadu unwaith bydd y fam neu un o gwpl sy'n mabwysiadu yn dychwelyd i'r gwaith yn ystod eu cyfnod Tâl Mamolaeth Statudol, Lwfans Mamolaeth neu Dâl Mabwysiadu Statudol o ran babanod sy'n cael eu geni ar neu ar ôl 3 Ebrill 2011.

Telir ar gyfradd wythnosol o **£136.78** neu 90 y cant o'ch enillion wythnosol gros ar gyfartaledd, os yw hynny'n is.

Tâl Salwch Statudol

Telir Tâl Salwch Statudol ar gyfradd wythnosol safonol o **£86.70**.

Credyd Cynhwysol

O 29 Ebrill 2013, caiff Credyd Cynhwysol ei gyflwyno mewn manau penodol o'r wlad. Taliad newydd sengl yw Credyd Cynhwysol os ydych yn chwilio am waith neu ar incwm isel. Bydd Credyd Cynhwysol yn disodli'r canlynol yn y pen draw:

- Lwfans Ceisio Gwaith yn seiliedig ar incwm
- Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar Incwm
- Cymhorthdal Incwm
- Credyd Treth Plant
- Credyd Treth Gwaith
- Budd-dal Tai

Am ragor o wybodaeth ewch i

www.gov.uk/universalcredit

Mae Credyd Cynhwysol yn cynnwys y canlynol:

Lwfans safonol

Hawliwr sengl o dan 25 oed **£246.81** y mis

Hawliwr sengl 25 oed neu'n hŷn **£311.55** y mis

Hawlwyr ar y cyd y ddau o dan 25 oed **£387.42** y mis

Hawlwyr ar y cyd pan fydd un o'r ddau yn 25 oed neu'n hŷn **£489.06** y mis

---

Elfen plant

Plentyn cyntaf neu berson ifanc cymwys **£272.08** y mis

Ail blentyn a phob plentyn olynol neu berson ifanc cymwys **£226.67** y mis

---

Swm ychwanegol i blentyn anabl neu berson cymwys

Cyfradd is	£123.62 y mis
Cyfradd uwch	£352.92 y mis
Gallu cyfyngedig i weithio	£123.62 y mis
Gallu cyfyngedig i weithio a gweithgaredd yn seiliedig ar waith	£303.66 y mis
Elfen gofalwr	£144.70 y mis

Elfen costau gofal plant

70 y cant o'r swm a delir fel taliad am ofal plant perthnasol hyd at:

Uchafswm y swm am un plentyn	£532.29 y mis
Uchafswm y swm am ddau blentyn neu fwy	£912.50 y mis

Elfen Costau Tai

Tenantiaid yn y Sector Cymdeithasol: Costau tai gwirioneddol (ag eithrio taliadau gwasanaeth anghymwys a thaliadau cyfleustodau), yn seiliedig ar feini prawf maint, llai Cyfraniad Costau Tai.

Didyniad Meini Prawf Maint

14% (un ystafell wedi'i thanfeddiannu)

25% (dwy ystafell neu fwy wedi'u tanfeddiannu)

Tenantiaid yn y Sector Preifat: Llai na chostau gwirioneddol neu'r Lwfans Tai Lleol, llai unrhyw Gyfraniad Costau Tai.

Cyfraniad Costau Tai (pobl nad ydynt yn ddibynyddion) :

£68

20 Cyfraddau budd-daliadau a phensiynau

Perchennog-ddeiliad: Cyfradd llog sefydlog (yn seiliedig ar y gyfradd morgais gyfartalog a gyhoeddir gan Fanc Lloegr) a gaiff ei chymhwysu i fenthyciadau hyd at £200,000. A/neu unrhyw daliadau gwasanaeth cymwys.

Budd-daliadau gwraig weddw

Lwfans Mam Weddw **£108.30**

Pensiwn Gwraig Weddw (cyfradd safonol) **£108.30**

Pensiwn Gwraig Weddw ar sail Oedran

Yn seiliedig ar eich oedran pan fu farw eich gŵr, neu pan ddaeth eich Lwfans Mam Weddw i ben.

Os gwnaethoch ddechrau cael hwn ar ôl 11 Ebrill 1988

Eich oedran

54	£100.72
53	£93.14
52	£85.56
51	£77.98
50	£70.40
49	£62.81
48	£55.23
47	£47.65
46	£40.70
45	£32.49

Os gwnaethoch ddechrau cael hwn cyn 11 Ebrill 1988

Eich oedran

49	£100.72
48	£93.14
47	£85.56
46	£77.98
45	£70.40
44	£62.81
43	£55.23
42	£47.65
41	£40.70
40	£32.49

Taliadau Tanwydd Gaeaf

Mae'r Taliad Tanwydd Gaeaf yn gyfandaliad blynyddol. Yr wythnos gymhwyso ar gyfer 2013/14 yw 16 i 22 Medi 2013. Mae'n rhaid bod pobl wedi'u geni ar neu cyn 5 Ionawr 1952 ac yn diwallu amodau cymhwyso er mwyn cymhwyso ar gyfer gaeaf 2013/14. Mae'r cyfraddau yn seiliedig ar eich amgylchiadau yn ystod yr wythnos gymhwyso.

Pobl hyd at 79 oed

Chi yw'r unig berson cymwys yn eich cartref **£200**

Rydych yn cael Credyd Pensiwn, Lwfans Ceisio Gwaith yn seiliedig ar incwm neu Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm **£200**

Mae mwy nag un person cymwys yn eich cartref ac nid ydych yn cael Credyd Pensiwn, Lwfans Ceisio Gwaith yn seiliedig ar incwm na Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm **£100** yr un

22 Cyfraddau budd-daliadau a phensiynau

Rydych yn byw mewn cartref gofal, ac nid ydych yn cael Credyd Pensiwn, Lwfans Ceisio Gwaith yn seiliedig ar incwm na Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm

£100

Pobl 80 oed neu'n hŷn

Chi yw'r unig berson cymwys yn eich cartref

£300

Rydych yn cael Credyd Pensiwn

£300

Mae mwy nag un person 80 oed neu'n hŷn yn eich cartref ac nid ydych yn cael Credyd Pensiwn

£150

Rydych yn byw mewn cartref gofal, ac nid ydych yn cael Credyd Pensiwn

£150

Chi yw'r unig berson 80 oed neu'n hŷn, mae pobl eraill cymwys yn eich cartref yn 79 oed neu'n iau

£200

Symiau ychwanegol ar gyfer dibynyddion

Oedolion dibynnol

Ar gyfer gwraig, gŵr, partner sifil (ac eithrio yn achos Pensiwn y Wladwriaeth) neu berson sy'n gofalu am blant os ydych yn cael unrhyw un o'r canlynol.

Pensiwn y Wladwriaeth yn seiliedig ar eich Cyfraniadau YG eich hun

£63.20

Atodiad i'r Anghyflogadwy

£59.75

Lwfans Gofalwr

£35.15

Lwfans Anabledd Difrifol

£35.35

Budd-dal Analluogrwydd tymor hir

£58.85

Budd-dal Analluogrwydd tymor byr os ydych o dan oedran Pensiwn y Wladwriaeth

£45.85

Budd-dal Analluogrwydd tymor byr os ydych dros oedran Pensiwn y Wladwriaeth

£56.55

Plant dibynnol

Gydag unrhyw un o'r budd-daliadau a restrir uchod:

Ar gyfer y plentyn hynaf sy'n cael Budd-dal Plant **£8.10**

Ar gyfer pob plentyn arall sy'n cael Budd-dal Plant **£11.35**

Nid yw ar gael i geisiadau newydd sy'n dechrau o 6 Ebrill 2003 neu'n hwyrach.

Rheolau enillion

Eich enillion eich hun

Os ydych yn cael Lwfans Gofalwr, gallwch ennill hyd at £100 (ar ôl treuliau penodol) cyn iddo effeithio ar eich budd-dal.

Os ydych yn cael Budd-dal Analluogrwydd, Lwfans Anabledd Difrifol neu Lwfans Cyflogaeth a Chymorth, efallai y gallech ennill hyd at £20 neu £99.50 cyn iddo effeithio ar eich budd-dal.

Os ydych yn cael Pensiwn y Wladwriaeth neu Fudd-dal Profedigaeth (yn cynnwys budd-dal gwraig weddw), gallwch ennill unrhyw swm heb iddo effeithio ar y budd-daliadau hyn. Ond os ydych hefyd yn cael Cymhorthdal Incwm, Credyd Pensiwn neu Lwfans Ceisio Gwaith yn seiliedig ar incwm, gallai unrhyw beth y byddwch yn ei ennill leihau'r budd-daliadau hyn.

24 Cyfraddau budd-daliadau a phensiynau

Enillion person arall

Symiau a ychwanegir ar gyfer oedolion dibynnol - Cynnydd Dibyniaeth Oedolion.

Os oes oedolyn dibynnol yn byw gyda chi, ni fyddwch yn cael swm ychwanegol ar eu cyfer neu caiff y budd-dal hwn ei leihau os ydynt yn ennill mwy na'r swm priodol isod.

Pensiwn y Wladwriaeth **£71.70**

Budd-dal Analluogrwydd tymor byr os ydych o dan oedran Pensiwn y Wladwriaeth **£44.85**

Budd-dal Analluogrwydd tymor byr os ydych dros oedran Pensiwn y Wladwriaeth **£56.65**

Budd-dal Analluogrwydd tymor hir **£71.70**

Lwfans Anabledd Difrifol **£71.70**

Cyfradd safonol Atodiad i'r Anghyflogadwy **£71.70**

Dechreuodd un o'r budd-daliadau uchod a'ch budd-dal ychwanegol cyn 16 Medi 1985 **£45.09**

Lwfans Gofalwr **£35.15**

Os nad yw eich oedolyn dibynnol yn byw gyda chi, mae'r terfynau fel a ganlyn.

Pensiwn y Wladwriaeth **£63.20**

Budd-dal Analluogrwydd tymor byr os ydych o dan oedran Pensiwn y Wladwriaeth **£45.85**

Budd-dal Analluogrwydd tymor byr os ydych dros oedran Pensiwn y Wladwriaeth **£56.65**

Budd-dal Analluogrwydd tymor hir **£58.85**

Atodiad i'r Anghyflogadwy **£59.75**

Lwfans Anabledd Difrifol **£35.35**

Lwfans Gofalwr **£35.15**

Symiau a ychwanegir ar gyfer plant dibynnol

Gellir effeithio ar y budd-dal ychwanegol hwn os yw eich gŵr, gwraig neu bartner sifil yn byw gyda chi ac yn ennill mwy na'r swm wythnosol canlynol:

Ar gyfer un plentyn **£220**

Ar gyfer pob plentyn ychwanegol dylech ychwanegu'r canlynol at y swm ar gyfer un plentyn **£29**

Symiau a ychwanegir ar gyfer dibynyddion - pensiynau galwedigaethol a phersonol

Ar gyfer ceisiadau ers 26 Tachwedd 1984, mae pensiwn galwedigaethol neu bensiwn personol a delir i'ch partner yn cyfrif fel enillion at ddibenion y rheolau enillion ar gyfer y symiau a ychwanegir ar gyfer oedolion dibynnol a phlant dibynnol uchod.

Costau tai – didyniadau i bobl nad ydynt yn ddibynyddion

Ni wneir didyniadau ar gyfer pobl nad ydynt yn ddibynyddion os bydd y cwsmer neu'r partner:

- yn ddall neu'n cael eu trin yn ddall
- yn cael Lwfans Gweini neu elfen gofal y Lwfans Byw i'r Anabl eu hunain.

Gwneir y didyniadau canlynol o unrhyw elfen dai o'ch budd-dal pan fydd pobl nad ydyn yn ddibynyddion:

Yn cael Credyd Pensiwn	dim
Yn cael lwfans hyfforddi, yn fyfyrwr amser llawn (yn cynnwys myfyrwyr nad ydynt yn gweithio yn ystod gwyliau'r haf) perchenogion ar y cyd neu denantiaid ar y cyd (am fwy na 52 wythnos) neu garcharorion	dim
O dan 18 oed	dim
O dan 25 oed ac yn cael Cymhorthdal Incwm neu Lwfans Ceisio Gwaith yn seiliedig ar incwm neu Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm ar y prif gam asesu	dim
25 oed neu'n hŷn ac yn cael Cymhorthdal Incwm neu Lwfans Ceisio Gwaith yn seiliedig ar incwm neu Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm ar y prif gam asesu	£13.60
Unrhyw oedran ac yn cael Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm ar gyfradd prif gam	£13.60
18 oed neu'n hŷn ac nad ydynt mewn gwaith â thâl	£13.60

18 oed neu'n hŷn, mewn gwaith â thâl a chydag incwm wythnosol gros (cyn tynnu treth ac Yswiriant Gwladol) fel a ganlyn:

Llai na £126	£13.60
£126 i £185.99	£31.25
£186 i £241.99	£42.90
£242 i £321.99	£70.20
£322 i £400.99	£79.95
£401 ac uwch	£87.75
Gostyngiad mewn budd-daliadau i bobl sydd ar streic	£39.00

Dim ond o elfen tai yr hawliad budd-dal yn seiliedig ar incwm y cymerir didyniadau gan bobl nad ydynt yn ddibynyddion.

Rheolau cyffredinol

Mae rhai rheolau cyffredinol yn gymwys i Gymhorthdal Incwm, Lwfans Ceisio Gwaith yn seiliedig ar incwm, a Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm.

Rheolau cynilo (a elwir hefyd yn rheolau cyfalaf)

Mae'r terfynau canlynol yn berthnasol

- Terfyn uchaf (Lwfans Ceisio Gwaith yn seiliedig ar incwm, Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm a Chymhorthdal Incwm) **£16,000**
- Terfyn isaf (Lwfans Ceisio Gwaith yn seiliedig ar incwm, Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm a Chymhorthdal Incwm) **£6,000**

28 Cyfraddau budd-daliadau a phensiynau

Ar gyfer pobl sy'n byw mewn cartrefi gofal, mae'r terfynau canlynol yn berthnasol

• Terfyn uchaf (Lwfans Ceisio Gwaith yn seiliedig ar incwm, Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm a Chymhorthdal Incwm)	£16,000
• Terfyn isaf (Lwfans Ceisio Gwaith yn seiliedig ar incwm, Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm a Chymhorthdal Incwm)	£10,000

Incwm o reolau cyfalaf

Gelwir y rhain yn rheolau incwm tariff hefyd. Gall bod yn berchen ar gyfalaf olygu eich bod yn cael llai o fudd-dal.

Lwfans Ceisio Gwaith yn seiliedig ar incwm, Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm a Chymhorthdal Incwm

Os oes gennych gyfalaf dros £6,000 hyd at £16,000. Am bob £250 neu ran o £250 o gyfalaf sydd gennych, caiff eich budd-dal ei ostwng £1 yr wythnos.

Os oes gennych gyfalaf dros £16,000. Fel arfer ni allwch gael y budd-daliadau hyn.

Os ydych yn byw mewn cartref gofal, a bod gennych gyfalaf dros £10,000 hyd at £16,000. Am bob £250 neu ran o £250 o gyfalaf sydd gennych, caiff eich budd-dal ei ostwng £1 yr wythnos.

Credyd Cynhwysol

Os oes gennych gyfalaf dros £6,000 hyd at £16,000

Am bob £250 neu ran o £250 o gyfalaf sydd gennych, caiff eich budd-dal ei ostwng £4.35 y mis.

Os oes gennych gyfalaf dros £16,000. Fel arfer ni allwch gael Credyd Cynhwysol.

Cap ar fudd-daliadau

Os ydych o dan oedran pensiwn y wladwriaeth, o fis Ebrill 2013 mae'n bosibl y bydd cyfanswm y budd-dal y gallai eich cartref ei gael yn gyfyngedig i uchafswm. Gelwir hwn yn derfyn budd-dal. Caiff y budd-daliadau canlynol eu cynnwys pan fyddwch yn cyfrifo cyfanswm y budd-dal y gallwch ei gael:

- y prif fudd-daliadau allan o waith (Lwfans Ceisio Gwaith, Cymhorthdal Incwm, Credyd Cynhwysol a Lwfans Cyflogaeth a Chymorth ag eithrio pan fydd Elfen Cymorth yn cael ei thalu)
- Budd-dal Tai
- Budd-dal Plant
- Credyd Treth Plant, a
- budd-daliadau eraill fel Lwfans Gofalwr.

O fis Ebrill 2013 bydd y terfyn yn cael ei gymhwysu drwy Fudd-dal Tai fel a ganlyn:

- £500 yr wythnos i gyplau a rhieni unigol
- £350 yr wythnos i hawlwyr sengl, heb blant

O fis Hydref 2013 bydd y terfyn yn cael ei gymhwysu drwy Gredyd Cynhwysol fel a ganlyn:

- £2167 y mis i hawlwyr ar y cyd neu hawlwyr sengl sy'n gyfrifol am blentyn neu berson ifanc cymwys
- £1517 y mis i hawlwyr sengl nad yw'n gyfrifol am blentyn neu berson ifanc cymwys

Costau galwadau

Roedd y costau'n gywir ym mis Ebrill 2013.

Ni ddylai galwadau i rifau **0845** o linellau daear BT gostio mwy na 5c y funud a 13c am sefydlu'r alwad. Efallai y bydd yn rhaid i chi dalu mwy os byddwch yn defnyddio cwmni ffôn arall neu ffôn symudol, neu os byddwch yn ffonio o dramor.

Gall galwadau o ffonau symudol gostio hyd at 40c y funud, felly holwch eich darparwr gwasanaeth am gost galwadau.

Os byddai'n well gennych, gallwch ofyn i ni eich ffonio yn ôl. Dywedwch wrth ein cysylltydd beth yr hoffech ei wneud a rhowch eich rhif ffôn iddynt.

Ffonau testun

Mae ffonau testun ar gyfer pobl sy'n ei chael hi'n anodd siarad neu glywed yn glir. Os nad oes gennych ffôn testun, efallai bod gan rai llyfrgelloedd a chanolfannau cyngor ar bopeth un.

Rydym bob amser yn chwilio am ffyrdd o wella ein taflenni.

Os oes gennych unrhyw sylwadau neu awgrymiadau am y daflen hon, e-bostiwch ni yn:

leaflet.feedback@dwp.gsi.gov.uk

Defnyddir y cyfeiriad e-bost hwn ar gyfer adborth ar y taflenni yn unig. Ni allwn ateb cwestiynau am eich pensiwn neu fudd-dal.

Gwybodaeth bwysig am y daflen hon

Canllaw yn unig yw'r daflen hon ac nid yw'n cwmpasu pob amgylchiad. Rydym wedi gwneud ein gorau i sicrhau bod y wybodaeth yn y daflen hon yn gywir ym mis Ebrill 2013. Mae'n bosibl y bydd rhywfaint o'r wybodaeth wedi'i gorsymleiddio, neu'n dod yn llai cywir dros amser, er enghraifft oherwydd newidiadau i'r gyfraith.

Mae'r wybodaeth hon ar gael mewn fformatau eraill ar gais.

Ffôn **0845 731 3233**
Ffôn testun **0845 604 0210**

Caiff rhagor o wybodaeth gan DWP am fudd-daliadau a phensiynau ei chyhoeddi ar-lein.

I gael gwybodaeth am fudd-daliadau ewch i
www.gov.uk/benefits

I gael gwybodaeth am bensiynau ewch i
www.gov.uk/pensions

Ein nod yw darparu gwasanaeth o'r radd flaenaf i bob un o'n cwsmeriaid. Gallwch gael rhagor o wybodaeth yn ein siarter cwsmeriaid yn
www.direct.gov.uk/dwpcharter